

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

„Edinost“
z vsake enkrat na dan, razen nedelj in
paznikov, ob 4 uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo pomazane številke po 6 stotink (3 nve.); rven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).

Telefon št. 879.

odgovorni urednik Fran Godnik

Lesnik koncerna lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna koncerna lista „Edinost“ v Trstu

Pax vobiscum!

Slovenec že mori Slovenca brata. — Kako strašna slepota je človeka! Prešeren.

Tako se brata pripravata,
A majka umira med tem!

Drag. Kette.

Gospoda Ive Dragovan in Rade Grabrijan sta v novem, na Dunaju izhajajočem listu »Jug« priobčila članek pod gornjim naslovom, o katerem sodimo, da je vreden, da ga podamo našim čitateljem. Ni da bi se človek moral strinjati prav z vsako mislijo v tem sestavku, ali — tendenca je plemenita: to je tako resen memento slovenskim rodoljubom, da mora prisiliti v resno razmišljanje vsakogar, kdor se le imenuje slovenski rodoljub.

Gospoda v »Jug« pišeta:

Na slovenski zemlji besni ljut strankarski boj mej napredno- in katoliško-narodno stranko, ki je bil doslej omejen samo na Kranjsko, a že udarja čez meje mej mirne obmejne brate. Ljudstvo se droži v dva vala, ki drvita drug proti drugemu. Živei trepetajo kakor strune, na katerih igra strast svojo igro zaslepljenosti. Kako naj bi ostal miren rodoljub, ki motri od strani in z nepristranskim očesom ta bratomorni boj, v katerem zaslepljeno ljudstvo ne vidi, ne slutiti, kako se zbirajo nad njim teški, pogubni oblaki, kako se udara zemlja pod njim?

Samo za trenotek se prebudimo iz te omame, samo enkrat trno pomislimo, kaj in zakaj smo Slovenci na svetu?! In ko se zavemo, vprašajmo se, ali smo na pravem potu, če ne, kaj je potem naša prva in edina naloga?!

Slovenci smo! Ali res? Kdo je Slovenec? Pravi Slovenec ni tisti, ki slučajno slovensko govori in piše, — Slovenec je samo tisti, ki mu je slovenski narod nad vsemi drugimi narodi, ki dela in skrbi samo zato, da se njegov narod ohrani in postane velik in močan. . . .

Nekdaj so prebivali Slovenci do Pustriške doline in Saleburškega, — a zdaj? V zadnjih državnozbornskih volitvah smo spet izgubili dva narodna poslance, v Istri in na Koroškem. Koga ne vzdrami ta velika narodna nesreča, bližajoča se pogibelj, kdo ne zakliče: »Slovenski duh, kje si? Ali je Bog ustvaril Slovence samo zato, da poginejo?« Umira narodna zavest, zavest narodnih dolžnostij in narodnega dela, umira tudi narod sam. Kakor opominjajoč duh stopa vsakemu iskrenemu rodoljubu pred oči strašna resnica,

ki ga zasleduje po dnevi kakor senca, ki mu po noči ne da mirnega spanja, strašna resnica, da slovenski narod propada po številu in gospodarskem blagostanju, da število Slovencev pojema, a uboštvo rase! In vse samo zato, ker se sinovi Slovenije doma mej se boj pripravajo in porablajo vse narodne moči v tem boju; ker v zaslepljenosti nočejo niti videti niti slišati, da zmagonosno prodirajo ob mejah naši najhujši narodni sovražniki Nemci in Italijani; da tujec gospodari v naši sredi z našo zemljo in nje zakladi in brezsrčno tira naše ubogo ljudstvo v zmiraj večjo bedo. Naše uboštvo, naš propad izhaja iz naših sovražnikov, ki nas napadajo, a mi se ne branimo in se jim udajamo brez boja in brambe. Torej naša prva in edina naloga? Da se doma pomirimo, združimo in ves narod popeljemo v boj proti največjemu, skupnemu sovražniku, proti Nemcem in Italijanom. V boju zmaga vedno jačji, a naš narod je slab; ako hočemo, da zmaga, dvigniti ga moramo do večje moči. Vsa narodna moč izvira iz gospodarskega blagostanja, iz materijalnega bogastva, iz katerega izvirajo vse druge ugodnosti in dobrote.

Torej domači boj? Oba nasprotnika zadržujeta, da se borita za narodovo srečo in bodočnost. Ali koliko sreče in dobrot je prinesel ta boj in kako je zagotovil bodočnost? Ali ima sploh kak pomen za naš narod in človeško družbo? Doslej menda nikdo ni utegnil trezno razmišljati o izvoru, pomenu in posledicah te borbe, kajti vse je pijano od strasti in drvi kakor slepo dalje. . . .

Boj, ki ga bijeta slovenski stranki na Kranjskem, je kulturni boj, je boj za kulturne ideje. Za iste ideje se borijo drugi narodi že več sto let in sicer narodi, ki stojijo na višini kulture, in blagostanja, ki gospodarijo svetu in pred katerimi se tresejo vsi drugi narodi in vendar se jim doslej, po večstoletnem boju še ni posrečilo, izvojevati zmago. In kako jo naj potem izvojujemo mi Slovenci, mi prilikavei, in s kakim orožjem? Nimamo svojih učenjakov, nimamo bogastva in cvetočih dežel, omikane množice, nimamo sploh zato potrebne narodne sile, o katere izvornu in podlagi smo govorili že prej. Kako se naj bori torej naš mali narod brez lastne kulture z mogočno kulturno silo, ki ji daje moč tradicija par tisočletij? Koliko je upa zmage in kaj je dosegel slov. narod doslej v tem boju, kakih koristij in posledic? Strašnih posledic! Naš narod je moralno propadel in zavladała je splošna korupcija! (Pride še.)

absolutno nikogar. Le posli so dobiveli stroge navode in točno odrejene ure, kedaj bi smeli pred me. Nič ni smelo ovirati mojega nenavadnega življenja.

Po dnevu in po noči je prihajala ona. Spremljala me je tudi na mojih samotnih sprehodih — in bila je poleg mene na ure in ure, dokler sem sel za mizo in proučeval svoje knjige. Mile nama pisatelj, čitajoča jih skupaj, sva prečitala po redu, ter nekatere pesmi, katere je znala na pamet, je recitirala in deklamovala.

Po lepoti in prozornosti onih trenotkov bi jih mogel imenovati najdivnejim sanjam, a zopet njih realnost se mi je zdela doživljaj — življenje, redkoma s popolnoma nerazumljivo mistiko, ki je bila vsaki trenotek obsesvana z neko tajno svetlobo iz najglobkejše dušne notranjosti, podobno deloma svetlobi, ki se pojavlja v naših očeh, kedar jih zapiramo najtesneje.

Nekega večera sva sedela zopet v bližini kamina — srečna in vesela. V svoji blaženosti sva pela pod glasom neko dražestno francosko popevko. Glavo je imela naslonjeno na moje rame. Hkrati se je stresla

Politični pregled.

V TRSTU, dne 12. februarja 1901.

Državni zbor. (Gospodarska zbornica.) V večerajšnji seji so prečitali izjavo nadvojvode Frana Ferdinanda povodom njegove poroke z grofico Sofijo Kotek. Zbornica je stoji vzela na znanje to izjavo. Predsednik je izrazil željo, naj bi sreča rodbinska, ki jo je nadvojvoda utemeljil sklenivši to zvezo sre, spremljala ga za vso dobo življenja, posvečenega doseganju visokih in plemenitih ciljev.

Na to se je vršilo prvo čitanje večih predlog, med istimi državne pogodbe z Nemčijo o vzajemnem varstvu delam literature, znanosti in fotografije; nadalje Washingtonske pogodbe, zakonskega načrta o fundiranih bančnih zadolžnicah, in zakonskih načrtov, ki določajo red za pomorske avstrijske trgovinske mornarice.

Parlamentarne stvari. Radi vprašanja, kako je postopati z nemškimi spisi, se nadaljujejo razprave. »Neue Freie Presse« pravi, da Čehi pripisujejo veliko važnost temu vprašanju. Mi smo rekli ravno večeraj, da to vprašanje, ako se reši v zmislu Schönerejeve zahteve, utegne biti vzrok za velike viharje.

iz ogerskega parlamenta. Ogerska zbornica je večeraj razpravljala o proračunu ministerstva za poljedelstvo. Poslanec Magyary Kossa je govoril za proračun. Poljedelski minister Daranyi je pobijal očitanja, da je on kriv na nazadovanju trgovine z vinom. Skliceval se je na dejstvo, da se je izvoz vina v letu 1900 povečal za 100.000 kvintalov proti prejšnjemu letu, med tem, ko je uvoz znatno padel. Glede novih carinarskih tarifov je zatrjal, da isti poštevajo ogerske narodno-gospodarske interese in da se varujeta kmetijstvo in obrt. Več o tem ne kaže govoriti. (Živahna pohvala.) Prešli so v podrobno razpravo.

Raz-kralj Milan. Razkralj Milan Srbski je umrl večeraj popoldne v neki palači v notranjem mestu na Dunaju. Ko so predvečerajšnjem začele prihajati prve vesti, da je kralj Milan obolel, ni nikdo niti od daleč mislil na to, da je bolezen tako resna in da je ta mož, ki je toliko po svojem duševnem razpoloženju kolikor po svoji telesni konstituciji kakor iz jelka, tako blizu koncu svojih dni. Še le večeraj, ko smo čitali v neki brzjavki, da je naš cesar naročil, naj se mu redno poroča o stanju Milanovem, jelo se nam je dozdevati, da je stvar resna. Vendar so

in utihnili. Videl sem, kako se je nekam zamaknila in vsa zadržela in prebledela

»Kaj ti je za Boga?«
»Ah — strašno! Za boga milega! — pomagajte jej. E — ne pogori — moj Bog! — Ah — nesrečna moja, moja Gjema.«

Kaj je — povej?« sem vskliknil prestrašen, ker sem videl od boli in strahu nategnjeno lice in oči izbuljene v neogledno daljino.

»Kaj je?! Tam — Gjema — evo v svojem buduarju — dogotovljena toaleta za ples — služkinja zvrnila svečnik pred zrcalom — plamen prejel se svile — oh — gorje — ona gori — kliče — plaka — ne ve kaj dela, ona — služkinja — ah — in nihče ne prihaja — a plamen vedno močnejši — vedno bolj gori — Bog — moj Bog! Daj — glej tudi ti — glej!«

In naenkrat kakor da so zginile stene pred menoj — zatem daljna pokrajina — in zopet druga — in za njo morje — in zagledal sem v stari palači na Rialtu eleganten buduar, a v njem dim in plamen iz svilenih zastorov in čipk okoli velikega zrcala, videl sem tudi krasno, za ples oblečeno mlado

nas sinoči došla poročila iznenadila, zatrjajoča da je pričakovati katastrofe.

Ob vesti o Milanovi smrti se človek ne more ubraniti ganotja. Redko kedaj se more govoriti s toliko pravico, kakor sedaj ob odprtem grobu Milanovem, da stojimo ob grobu zgubljenega življenja, ob grobu najlepših strtih nad.

Prijatelj in nasprotnik pokojnega kralja soglašata v tem, da je bil Milan človek nenavadno bistrega duha in velikih sposobnosti.

Srbiji so slovanski rodoljubje nadevali nalogo slovanskega Piemonta, seregenta za časa mladostnosti Milanove, Ristića, so pripodobljali Cavourju in ko je Milan, pumorstvu njegovega strica v parku v Topčiderju dne 10. junija 1868 bil proglašen knezom Srbije, je vriskal narod srbski veselja, ker je bil prepričan, da kneževina dobi vladarja, kakoršnjega jej treba, kakor slovanskemu Piemontu.

Ali poleg bistrega duha in velike nadarjenosti so klili v Milanu tudi zli nagoni, ki so ga pozneje prevladovali vedno bolj. Morda ni brez krivde na tem tudi regentstvo — Blaznovac, Ristić in Gavrilović, ker je mladotnega kneza poslalo v Pariz na vzgojo (1868—1872). V Milanu je prevladalo nagnjenje do potratnosti, razkošnega življenja in to nagnjenje se je razvilo pozneje do strastnosti, ki ni poznala nobenega ozira več. Svojim osebnim potrebam je mož žrtvoval vse: svojo veliko misljo v slovanski družini, svoj ugled, svojo rodbinsko življenje, ljubezen in udanost svojega naroda, ljubezen svojega lastnega sina in slednjič svojo — krono. Nadarjenost Milanova je postala narodu srbskemu v nesrečo: postala je vir groznim krizam in pretresljajem, gospodarskemu polomu, velikemu pohujanju in je bilo trenotkov, ko se je zdela, da je katastrofa za dinastijo Obrenovićev neizogibna.

Da je mogel ugajati svojim strastem, je postal slepo, a — z ozirom na njegove velike sposobnosti in nenavno prezobzornost — nevarno orožje v rokah sovražnikov naroda srbskega in vsega Slovanstva.

Milan je bil varvanec Nemcev, Židov in Madjarov. Po njega in bolgarskega Stribulova — nesrečnega spomina — sodelovanju so se stvari razvijale tako proti naravi, da so usodo v najvažnejših državah slovanskega Balkana vodili — slovanski sovražniki. To je bil čas zmote in sramote. A še sedaj, ko so se v Srbiji in Bolgarski začeli zopet vračati k politiki krvnih in plemenskih tradicij, so sovražniki Slovanstva videli v Milanu svo-

ženo, kako brezupno teka po sobi, pa je v smrtnem strahu gorela vedno bolj; visok plamen jej je švigal po krilu, obdajal rokave in bujni kiti. In spoznal sem v nesrečnici — družico moje Jelene, krasno konteso Gjemo prvo zaupnico — najine ljubezni.

Tudi meni je zginila slika. Zopet sem videl svojo sobo. Jelena je bila še vedno kakor zamišljena poleg mene. Od muke in začudenja nisva mogla spregovoriti niti besedice, trajalo je tako kake pol ure. Tedaj se je premaknila prvo ona, naglo obrnivši glavo k oknu, kjer je isti tranotek nekaj silnega udarilo na steklo. Ura na steni je udarila kakor da bi se stroj stresel in nihalo je stalo. Kazalo je deset in ostalo je tako. Neko hladno čudno čustvo sem občutil po vsem telesu, ko je skočila Jelena v isti hip k oknu, kjer se mi je tenkih — neurejenih — skoro prozornih konturah prikazala — Gjema.

Od nemirnosti, ki me je prevladala ta hip, sem skočil tudi jaz s stolice. — in hotel iti k oknu, no, ob prvem koraku že je minulo vse. Ni Gjeme ni Jelene nisem videl več. (Pride še.)

PODLISTEK 16

Notturmo.

Spisal: Ksaver Šandor-Gjalski. — Prevel: Radi.

VII.

Sledajič sem začel premišljevat, kako bi na neki način pretolmačil čudeže, ki so se godili z menoj in okoli mene. Ali udal sem se popolnoma čuvstvu in uverjenju, da sem zapal v neko nenavno stanje, polno nerazumljivih tajnosti, ki je popolnoma nasprotno našemu vsakdanjemu svojstvu. Od povsodi se je vila okoli mene mističnost, ki me je isti trenotek uničevala s svojim brezmerjem in zopet mi povzdigovala dušo visoko, visoko k nekemu nedoglednemu daljnemu obzorju, v neke lahke sfere — lahke sfere, kjer mi je bilo kakor da nisem več kemičen — fizikalno bitje, vmazano od težkega zemskega prahu!

A glavno — vso notranjost mi je polnila velika sreča, ker nisem izgubil svoje ljubezni.

Od tedaj je bila skoro vsaki dan pri meni. Tako sem se popolnoma ločil od vsakega drugovanja z ljudmi in nisem sprejemal

jega ambasaderja. Zato je bil Milan za Srbijo in za Slovanstvo vedno nevaren, naj je že bival v Belemgradu ali pa v Parizu. Sredstvi, ki si jih je znal pridobivati, si je mogel vzdrževati tudi po njegovem padu toliko vernih mu pomagačev v Srbiji, da je ostajal mogočen faktor v političnem življenju Srbije. Pomembnost tega faktorja je spoznal sledajči tudi mladi kralj Aleksander in je začel brezobzirno, drakonično postopati proti lastnemu očetu in njegovim kreaturam.

Milan Obrenović je bil rojen leta 1854.; leta 1872., povrnivši se iz Pariza, je prevzel vladarstvo kneževine. Po dolgem omahovanju je dne 30. junija 1876 v zvezi s Črnogoro napovedal vojno Turčiji, ali nade v srečen izid so bile kruto porušene. No, prišla je potem rusko-turška vojna in Srbija se je pridružila vojni in si res izvojevala samostojnost in povečanje teritorija. Ti uspehi bi bili Milanu zagotovili častno ime v zgodovini Srbije, ali leta 1885 (novembra meseca) je storil črno dejanje, ki ne dopušča nikake milostne sodbe: da bi obrnil pozornost naroda od notranjih homatij in neprilik, je izzval vojno proti — bratu.

Vojna Srbije proti Bolgarski je najčrnejša stran v noveji zgodovini Slovanov. In ker so bili Srbi vrhu vsega se poraženi, je bila ta vojna v največjo nesrečo v Srbiji. Le posredovanju velevlasti se je bilo zahvaliti, da Srbija ni popolnoma propadla. Vsa nesreča, v katero je Milan pahnil Srbijo s to nesrečno bratomorno vojno, se zrcali v dejstvu, da je tista mala Srbija, ki je bila nekdanj brez dolgov, leta 1887 imela 287 milijonov dolga!!! Od tedaj je Milan padal vedno nižje in propad mej njim in narodom je postajal vedno širši, ker se je Milanova politika vedno bolj oddaljevala od tradicijskega čustvovanja naroda. Slednjič se je leta 1889 odpovedal kroni svojemu 12 letnemu sinu Aleksandru v prilog. A leta 1891 se je bil — ker je bil v velikih denarnih stiskah — za dober denar (3 milijone) odpovedal celo domovinstvu v Srbiji.

Srbija je dobila zopet regentstvo, sestoječe iz državnika Ristića in generalov Beli markovića in Protića. Dne 13. apr. 1893 je mladoletni kralj Aleksander provzročil državni prevrat, proglašivši se polnoletnim.

Milan je živel v inozemstvu na stroške izsesanega naroda. Njegove zahteve so bile brezkončne. Nobena svota mu ni zadoščala. Leta 1894. — ukičub svečano dani besedi — je pal zopet v Srbijo kakor z neba doli in začele so se grozne spletkarije. Sina je dobil popolnoma v svojo oblast in prisvojil si je jednostavno zopet, čemur se je bil svečano odpovedal. Ustava je bila zistirana in uvedena zopet ona od leta 1868 ter napočila je doba preganjanj.

Leta 1895. je sicer zopet zapustil Beligrad in odšel v Pariz, ali obdržal je mogočen vpliv na sina, dokler se ni leta 1898. zopet vrnil v Beligrad, kjer je s podvojeno silo jel posezati v stvari. Dal se je proglasiti za generalisima srbske vojske. Z obljubami in tudi z resničnimi dobrotami si je vedel pridobiti velik del častnikov in njegova zaslonba je bila armada. Oprt na to zaslonbo je začel kruto proganjati vse, kar mu je bilo nepotično. Radikalna stranka, predstavateljica naroda, je trpela neizmerno, ječe so se polnile s samimi veleizdajalci in državnimi zločinci. Kdor ni bil kreatura Milanova, je bil zločinec. Zato so že skrbele — kreature se svojimi ovadbami. Na gole denunciacije plačanih ljudij so najboljši patrijotje, vojaki, ki so prelivali kri za domovino, romali v ječe, kjer so jih ukovali v verige. Kdor je bil le na sumu, da je proti Milanu, tega se je moralo spraviti s poti. V take namene se je uprizorila leta 1899 komedija z znanim »atentatom« na življenje Milanovo. Namen je bil dosežen. Sledila so aretovanja, preiskave, razprave, sodbe. A vse se je vršilo tako, kakor da je justica v Srbiji umrla. Vsaka obramba od strani obtoženih je bila iluzorična. Izrekele so se grozne očitbe, a poročila, kako se s temi mučeniki postopa v ječah, so vzbujale zgražanje po vsem svetu. To je bilo počasno in zato tem groznejše umiranje.

Ali baš stem se je bila mera polna. Mlademu kralju so se odprle oči. Zaročil se je, ne mene se za jezo očetovo, ter primoral tega poslednjega, da se ne vrne več v Srbijo. Milanova noč je bila zlomljena in oče je iz tujine proklinjal svojega sina. Oče in sin se nista videla več.

Tako je končalo to življenje, ki je v

svojih začetkih vzbujalo toliko nad. Razkralj Milan bi bil po svojih zmožnostih in po svoji nadarjenosti lahko knez-preporoditelj domovine; mesto tega je doba zadnjih treh desetletij življenja Srbije, spojenega z imenom Minalonovim, doba trpljenja, doba propadanja, doba nesreče...

Davki plačani l. 1900. »Wr. Abendpost« prinaša statistične date o vplačanih direktnih in indirektnih davkih minulega leta v naši državi. Čisti prinos direktnih davkov znašal je lanskega leta 277,720.245 K; indirektnih pa 636,407.233 K. Direktnih davkov je prejela država za 6,489.773 K, indirektnih pa za 33,206.655 več od l. 1899.

Ministerska kriza v Italiji. Tudi praška »Politika« izraža v svojem sobotnem članku, da je glavni vzrok italijanskim krizam tekovanje posameznih strankarskih voditeljev za ministerske portfelje. Vsi parlamentarni boji se vodijo z zgolj egoističnega stališča, koristi države ostajajo v ozadju. Vodje posameznih strank žele priti do vladnih jaslji, njih pristaji pa pričakujejo od njih raznih osebnih privilegijev. Vsled tega ni čisto nič čudnega, ako je v državi vse gnajilo in korumpirano. Iz Rima poročajo, da je Zanardelli že dobil nalog za sestavo novega kabineta, v katerega vstopijo baje Giolitti, Picarretti, Cocco Ortu, Prinetti, Lacava in Noeiti. Pričakuje se, da bode novo vlado podpirala tudi Rudini-jeva stranka. O Zanardelli-ju se govori, da je provzročil že mnogo koristnih liberalnih reform ter da bo vladal v demokratičnem smeri.

Tržaške vesti.

Proslava 25-letnice lista »Edinost«. (Zvršetak.) Za besedo se je oglašil g. župan ljubljanski, Ivan Hribar (Ponovne, pristranske ovacije) in je spregovoril nekako tako-le:

Trojni razlog imam, da se udeležujem 25-letnice lista »Edinost«: kakor prijatelj, kakor častnikar in kakor župan ljubljanski. Že v svojem 18. letu vozil sem se preko sivega, kršnega Krasa prvič v Trst; dušo mi je pretresalo, ko sem prvič zagledal Jadransko morje, ono morje, ki je bilo nekdanj slovansko. Prišedši v Trst mi je bila seveda prva skrb, da si poiščem slovensko družbo, ki pa takrat — to se umeje — ni bila posebno velika. Že o prvem obisku svojem v Trstu sem se prepričal, da Jadransko morje polje ob slovensko obal. To je napravilo neizbrisni utis v moji duši, uverjen sem bil, da tako važno in divno točko naše domovine treba ohraniti našemu narodu in rešiti jo iz rok našega sovražnika. Od tistega hipa je bilo sklenjeno med mano in tržaškimi rojaki pristrano prijateljstvo, ki se je potem, ob mojih mnogih obiskih vedno bolj razvijalo. To prijateljstvo preneslo se je potem na mlajše naslednike mojih starih prijateljev, veže me še danes na tržaške Slovence in vezalo me bo do konca mojih dnij.

Drugič sem prišel danes med vas, kakor častnikar. Častnikarstvo ima danes, lahko rečemo, osodo narodov v svojih rokah, in ravno tako vodi tudi slovensko časopisje osodo našega naroda. Jaz sem bil že v svoji mladosti sotrudnik glasila tržaških in primorskih Slovencev »Jadranske zarje«, »Jurija s pušo« in pozneje »Primorac«. Bil bi gotovo tudi sotrudnik »Edinosti«, ako bi me ne bil moj prijatelj pokojni Jurčič zvalil k »Slovenskemu Narodu«. Jaz sem »Edinosti« za marsikaj hvaležen. Ko so različna očitanja in napadi leteli na Ljubljano, je bila »Edinost« vedno ista, ki je neustrašeno stala na strani Ljubljane in oznanjevala, da moramo vedno z zaupanjem gledati v srce Slovenije, v našo Ljubljano, če tudi morda nismo vselej za jo zadovoljni. Vsaki narod mora imeti svoje središče, svoje srce, od koder se razpošilja življenska moč na vse strani domovine. Najveselejši moment ob priliki 25-letnice »Edinosti« je ta, da si je ona stekla splošno priznanje in spoštovanje. Enkrat se ni nikdo zmenil za njeno pisanje. Sedaj se pa uvažuje njeno mnenje, nje kritika boli vsled dejstva, da je vedno nepristranska in se v svoji sodbi ne da zavajati od nobenih predsodkov. Zasluge, ki si jih je »Edinost« stekla za tržaške Slovence, so neveljive, kar posebno dokazujejo moralni uspehi minolih volitev, ki so prepričali marsikoga in morda tudi vlado (Klicij: Te pa najbrže ne!), da so Slovani v Trstu važen faktor, s katerim je treba računati. »Edinost« je vedno zastopala narodno misel ter s tem, da se je vsled nje upliva začelo organizirati celo ženstvo, pre-

kosili so Tržačani celo Ljubljano in sad te organizacije je glasilo slovenskega ženstva »Slovenka«, ki stoji sedaj že na precej visoki stopinji popolnosti. Zasluga za vse to gre tržaškemu voditeljem in »Edinosti« in radi tega želim listu »Edinost« ob priliki njega 25-letnice iz vsega srca najlepšo bodočnost; rasti, razcvitaj in okrepi se! (Burno pritjevanje.)

Gospod Iv. vit. Nabergoj se je spominjal onih mož, ki so duševno podpirali »Edinost« v najbolj kritičnih časih in s tem omogočili njen obstanek. Ti so med mnogimi drugimi: Mate Polić, Mate Živic, Viktor Dolenc, ki je bil duša vsega delovanja in neustrašeni boritelj za narodna prava, dalje neustrašen Ivan Dolinar, Dragotin Martelane, Rajmund Mahorčič, Šabee itd. Govornik je povdarjal, da bi bila on in Trobec enemogla brez pomoči zgoraj omenjenih. Zlasti pa se treba o tej priliki spominjati moža, čegar ime je — neločljivo spojeno s delovanjem političnega društva »Edinost« ter njega glasila in z vsem političnim življenjem tržaških Slovencev. Ta mož je sedanji predsednik gospod profesor Mate Mandić. (Viharni živio-klicij Mandiću.) Ob zaključku je povdarjal važnost časnikarstva in napil navzočim zastopnikom častopisja.

Poslanec Ivan Goriup je napil v kratkih, a jedrnatih besedah g. administratorju dru. Gregorinu, zatrdivši, da tržaški Slovenci vse premalo poznajo zasluge tega moža, kateri je doprinesel neštivilne žrtve za list, komur je bil, na kratko povedano: »duša, srce in žep«. (Viharno pritjevanje.)

Gosp. Andrej Gabsček je pozdravljaj »Edinost« v imenu narodno-napredne stranke na Goriškem. Omenjal je, da je pričel svoje časnikarsko delovanje ravno pri »Edinosti«, katera mu je še sedaj za vzor, ker nudi mnogo ugodnosti drugim manjšim časopisom, ki lahko erpijo iz nje marsikaj dobrega. »Edinost« je posebne važnosti, ker izhaja v velikem pomorskem trgovskem mestu, kjer so ji dani vsi pogoji razvijanja. Izreka najtoplejše simpatije v imenu svoje stranke, katere so vedno jednako pristrane, ne glede na slučajna nesporazumjenja ter izreka zaključuj najkolegijalneje častitke v imenu časopisja.

Gosp. Makso Cotič, urednik »Edinosti«, je menil: Gg. predgovorniki, kl so v lepih besedah označali pomen današnje slavnosti, so se dobrotno spominjali tudi sedanjega uredništva, izrekuje mu svoje priznanje. Jaz nočem tu ne vsprejemati, ni odklanjati izrečenega priznanj. Javnost je poklicana, da sodi, v koliko je to hvalo zapisati na račun slavnosti trenutka in v koliko odgovarja resnici?! Le v toliko se radostno zahvaljuje na tej dobrohotnosti, ker bo uredniškemu osebju v vspodbujajo za nadaljnje delo.

Ne morem pa opustiti te prilike, in ravno v ta svečani trenotek se mi vidi potrebno, da svečano zavrnem neko insinuvacijo, ki se je bila izrekla pred par dnevi; ljubezen in le ljubezen do naroda je vodila do sedaj vse naše korake. To prisegam. Tako bo tudi v bodoče. Človek se more motiti, more grešiti. Ali prisegam vam, da nas bo v bodoče vodila edino le želja, da bi našemu tlačnemu narodu na tej zemlji prišli dnevi boljše in srečnejše bodočnosti. Naš ščit ostane čist kakor je bil do sedaj.

Gosp. prof. Mate Mandić je predlagal, da se odpošlje poslanec Robiču sledeča brzojavka: »Posl. Robič — Dunaj, Parlament: Ob priliki 25-letnice »Edinosti« zbrani tržaški Slovenci in njih gostje, ogorčeni vsled ostudnih napadov na Vas, pozdravljajo Vas kakor uzornega rodoljuba in poslanca.« Ta predlog je bil sprejet soglasno in z burnim odobravanjem.

Gosp. dr. G. Gregorin je odklanjaj njemu izrečeno priznanje ter povdarjal, da so sile razmere k razširjenju »Edinosti« v dnevnik in je trdil, da je to slučaj, ako je ravno njemu zapadla ta naloga. Omenjal je potem, podpornikov, brez katerih pomoči ne bi bil on mogel izvršiti težavne naloge, ki je zahtevala mnogo denarnih žrtve. Ti podporniki, ki so omogočili, da se je list razširil in da si je pozneje ustanovil lastno tiskarno z 20.000 gld. glavnice so: Fran Kalister, Josip Gorup z Reke, Ivan Šabee, Jakob Mankoč, Mih. Truden in drugi. Odklanjaj je tudi on perfidno očitanje, da bi se bila dala »Edinost« podkupiti za dennr.

Gosp. dr. Rybář se je v svojem naslednjem govoru v pristranih besedah spominjal naše vrle okolice. Kadar govorimo o

tržaških Slovenceh, moramo v prvi vrsti misliti na naše okoličane. Siromaki so, odvisni so od sovražnika, ali — možje so in neustrašeni boritelji za slovenski značaj okolice. Oni so nam ustvarili naše glasilo, njim se imamo v prvi vrsti zahvaliti za naš napredek na narodnem polju, oni so nam ustvarili politično društvo »Edinost«, okoličani so bili govorniki na prvih shodih, okoličani so bili poslušalci, in divne vspehe o zadnjih volitvah so nam izvojevali v prvi vrsti tudi okoličani. Srcem polnim čuta hvaležnosti se moramo torej danes spominjati naše okolice. Govornik je toraj pozval družbo naj dvigne čaše v procvit in srečnejšo bodočnost tržaške okolice. (Ta napitnica je bila vsprejeta pristranim navdušenjem; videlo se je, da je, kakor je prihajala iz srca, tudi šla v srca.)

Gosp. V. Holz se je v humoristični obliki spominjal tudi sotrudnikov lista »Edinost«, med katere šteje tudi samega sebe,

Gosp. urednik Cotič se je odzval s pristrano prošnjo, da bi ohranili listu tudi za nadalje svojo naklonjenost.

»Slov. pevsko društvo« je pevalo po vsakem govoru; pozneje je došlo tudi društvo »Kolo«, ki je mej tem imelo svoj občni zbor.

Ves čas banketa, ki je trajal kake tri ure, je vladalo med udeležniki najčisteje in najpristraneje veselje. To veselje, to iskreno prijateljstvo, to pristrano sočustvovanje ob veselih in žalostnih prilikah bo za list »Edinost« dragocen amanet, ki ga bo krepil in jačil v bodočih stremljenjih po popolnjenju, v bodočih bojih za napredek naroda.

Mi ne moremo torej drugače, nego da čutom, prihajajočim iz globine duše, izrekamo zahvalo vsem uglednim možem in rodoljubom, ki so prihiteli, da se svojo navzočnost povzdignejo slavnost 25-letnice tega glasila. Kakor smo bili minolo nedeljo zbrani v bratski ljubavi, tako naj nas tudi v bodoče vsaka prilika, vesela ali žalostna, skuplja rama ob rami, v trdno falango boriteljev za prava in za bodočnost naroda, kajti lev — v edinosti je moč!

Himen. Gospica Valerija Sterle, hči našega znanega posestnika gospoda Gustava Sterleta, se je poročila dne 4. t. m. v župni cerkvi v Nabrežini z gospodom Albertom pl. Zahm, c. kr. carinarskim uradnikom. Častitamo.

Ljudsko »štetje«. Iz okolice nam pišejo: Ker mi ni namen, da bi vaš c. kr. magistrat izvedel, kako izvršujejo podrejeni mu organi po naši okolici ljudsko »štetje«, — in to radi tega, ker ne privoščim dotičnim organom nikakega »povišanja« v službi za izredno-požrtvovalno delo, ker mi ni nadalje namen, da bi tudi tukajšnji cesarjev namestnik natanjčno znal, kje in komu se je to zgodilo, o čemur hočem pisati ker... no ker, pomagajte, kako bi že rekel, da bi se ne zgodila, kaka nesreča, no, ker... moja stara izkušnja mi pravi to: Bivši cesarjev namestnik podpira »Lega nazionale« — in »Edinost« je že pisala, da se nad vse spoštovana soproga nj. ekselence hvali, da tudi dandanes vlada Rinaldini še na c. kr. namestništvu — (radi česar »Edinost« ni bila zapljena!) — če on ne, po moji slabi pameti bi rekel, morda njegov duh, — torej ker... ker po moji misli...; —...: No, povejte pa vi, kar mislim jaz reči! Povejte pa vi čitatelji, ali bi pomagalo kaj, ako bi mi navedli vse slučaje, kjer se nam je godila krivica, na c. kr. namestništvu in bi tam kričali: »Krivica! krivica!! krivica!!!?? — Kedor je čital, kako se je zgodilo z onim, ki se je pritožil na c. kr. namestništvu pri g. svetniku Fabianiju — ta bo lahko sodil, česa smemo iskati na c. kr. namestništvu. In pomislimo le to: Fabiani je Kraševce, Goess pa koroški Nemece — kaj bi še-le bilo, ako bi šli kar k zadnjemu?!

Torej, ker... jaz ne privoščam povišanja na c. kr. magistratu in ker... kako bi že rekel okoličan: »Vse je ena figa, povej ali ne« — torej ker jaz nočem reči, da »je vse ena figa« — zato povem stvar »kakor hočem jaz. Tu jo imate:

V okolici, v vasi (ne povem!) prebiva slovenska družina. Imenuje se (ne povem!), hišna številka (ne povem!), šteje 9 glav. Saprmičeno! Devet, reči devet glav in vsi ti pristni Slovenci, ki ne znajo laški. Ne, legati ne smem, dva izmed te družine znata nekoliko, a sedem, reči sedem niti besedice. In naj bi se ne bila polastila skomina onega »šjorja komisarja« pri tem številu? In prišel je, tudi v to bišo »šjor komisarjo«. Izpraševal in povpraševal je po vsem. Ko je bilo že vse gotovo, rekel je gospodinj, naj pod-

piše. Že je gospodinja prišla za pero, da bi podpisala, kar se je domislil jeden otrok, da treba pokukati v 13. rubriko. In o groza! V 13. rubriki stoji črna na belem: »Italiانو«. Tu pa je zagnalo vse grozen krik. »Štorju komisarju« je molelo toliko rok pod nos, da je še enkrat zgrabil za pero, prečrtal »italiano« in zapisal: »sloveno«. Na to še le so podpisali polo, kakor potreba, ko »štejejo« tržaške Slovence.

Tako opravilo imenujejo v mogočni Avstriji »ljudsko štetje«. In v tej Avstriji pravijo, da so naložili tudi denarne kazni onim, ki ne dajo pravih podatkov. Naše ljudstvo maje z glavo in mu noče in noče v to glavo, da bi Avstriji »tako šteli«. — Ljudstvo ima svoje prepričanje, ljudstvo sodi vse stvari po svoje. Tako govori in sodi tudi o ljudskem štetju.

Kaj se zdi pa Vam, cenjeni čitatelji »Edinosti«? Kaj menite o vsem, kar sem Vam povedal?

o. Servacij.

Še enkrat ljudsko štetje! Pri svetem Ivanu h. št. 131 stanuje neka družina narodnih slovenskih ljudi. K tem ljudem je prišel tudi »komisar« za ljudsko štetje, ter vpisal vse za — Italijane! Gospodar je protestiral in zahteval, naj se ga vpiše za Slovence, ali vse ni pomagalo!

Magistratoveci delajo tako po — nalogu, a vlada — no vlada še ni rekla svoje. Torej počakajmo!

Naša gospodarska organizacija. Avktor članka, objavljenega včeraj pod tem naslovom, nas prosi, da bi k včeraj navedenim društvom naveli tudi še nastopni dve velekoristni ustanovi: »družbo sv. Nikolaja« in »dijaško ustanovo«, ki služita tudi v nemali meri v našo gospodarsko organizacijo v Trstu. Tako bi imeli v Trstu in okolici 38 zadrug oziroma gospodarskih ustanov.

Bogat berač. Soboto po noči dobil je polic. stražnik na trgu Zonta starega vsega razeapanega berača. Stražnik ga je uprašal, da-li mu je slabo, kerje tako bled in prepal Berač mu je na to odgovoril, da ni bolan, pač pa zelo lačen, ker ni jedel že 48 ur. Stražnik ga je na to odvel v zapor v ulico Tigor, kjer da dobi streho in hrano vsaj za nekoliko dni. V zaporu so ga takoj preiskali in dobili pri njem v neki cunjki zavitih 153 kron.

Na to šel je stražnik na beračevo stanovanje in je dobil tam v cunjah zaviti 2 hranilnični knjižici, glaseči na skupno svoto 10.000 kron.

Berača, Antona Vouka, so poklicali potem v pisarno, kjer mu je oficijal Kreiner izročil denar in knjižice, ter ga vprašal, zakaj raje ne vživa tega denarja, mesto da strada. Starček je odgovoril na to, da hrani za svoje stare dni!

Moderne nazore o trgovini imajo različni »trgovci« na drobno v slobodni luki. Najbrž si oni tolmačijo pojem »slobodna« luka tako, da je vsakomur slobodno nabasati si žepa s kavo, sladkorjem in drugimi takimi potrebnimi stvarmi in jo potem popihati. K tej struji spada neki Arton K. z Grete, ki je hotel predvčeršnjem izvajati to načelo ter si je napolnil žepa s kavo in rozinami.

Slučajno pr so opazili to policijski stražniki, ki zastopajo v tem nasprotno strujo in so ga odveli k polic. oficijalu Schabl-u, da se tam določi, žegavi nazori so upravičenejši.

Tak slučaj se je dogodil zopet včeraj z nekim Viktorjem D., ki je hotel pričeti svojo »slobodno trgovino« s sladkorjem; potem z Ivanom T. s sladkorjem in s Karolom S. — z rozinami. Vse te »moderne trgovce« je poslal pol. oficijal v ulico Tigor, kjer jim brzkone preskrbe brezplačne pisarne in magazine.

Stavka v ladjedelnici S. Marco. V včerajšnji seji mestne delegacije se je sklenilo naložiti županu, da med ravnateljstvom in stavkujočimi potom eksekutive posreduje za sporazumljenje.

Kneippov učence. K inspektorju Nemarniču je prišel predvčeršnjem neki vesel možiček. Pritoževal se je proti nekemu gostilničarju, ki ga je sezul v zahvalo, da mu je pil vino in je tako moral ubogi možiček po sili in brez potrebe podvreči se Kneippovi kuri. Inspektor je takoj dal pozvati neusmiljenega gostilničarja, kateri je tako-le pojasnil vso stvar: Tožitelj je že prejšnjega dne popil nekoliko vina, ne da bi bil plačal. Naslednjega dne je zopet prišel in zopet pil ter je potem hotel popihati jo kakor prvič. Gostilničar pa je bil »teh špasov sit«, prijel je veseljaka in mu sezul čevlje; temu pa se

veda ni nikakor ugajal« to postopanje in v znamenje svečanega protesta pljunil je gostilničarju v obraz. Po takem razjašnjenju je inspektor seveda tička utaknil v — kletko.

Primitve ga! Pod tem naslovom poročali smo te dni o dveh tatovih, ki sta udrila v Rajčevo prodajalnico oglja in mu vzela iz žepa 60 kron. V soboto zvečer je prijel policijski oficijal Titz v starem mestu težaka Mihaela V., ki je na sumu, da je sokrivec zgoraj omenjenega napada. Mihael V. je baje stal na straži, ko sta ona dva poštenjaka udrila v prodajalnico. Na Reki pa so prijeli nekega Izidorja G., ki je brzkone oni prekanjenec, kateri je prevaril stražarja s tem, da je upil: primitve tatu!

Ogenj. Včeraj zvečer ob 11^{1/2} uri je prišel Iv. Reyer popolnoma pijan v svoje stanovanje v ulici Rigutti št. 10. Brzkone je utaknil še gorečo smotko v žep, vsled česar je potem nastal ogenj. Reyerjeva gospodinja je zavohala kmalu ogenj in ko je vse natančno preiskala, zapazila je, da se kadi skozi durine razpoke iz Reyerjeve sobe. Klicala je Reyerja ali to ni pomagalo, ker se ni mogel zavesti. Gospodinja je vsled tega poklicala sosede na pomoč, kateri so šli v sobo tor kmalu pogasili ogenj, ki se je že lotil postelje, na kateri je Reyer — nič hudega sluteč — mirno spal. Sreča je bila zanj, da je gospodinja pravočasno zapazila ogenj, ker sicer bi bil gotovo zgorel.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 13. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Fabio Severo 2, glasovir in pohištvo; ulica Farneto 33 in ulica della Zonta in Caserma 11, hišna oprava in šivalni stroj; zagata del Pozzo 2, hišna oprava; Barkovje 19, kade (plavniki).

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 2.5. ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.8. — Danes pima ob 11.9 predp. in ob 3.8 pop.; oseka ob 5.8 predpoludne in ob 5.30 popoldne.

Dostavek. K včerajšnji notici o maskaradi pevskega društva »Kolo« je dostaviti, da je vstopnina za gospe 40 štot.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je doposla ž. g. Josip Novak iz Povirja 27 kron, katero svoto je nabrala g.a. blag. gđe. P. Černetova na svatovščini gosp. Ivana Koejana veleposestnika v Žerjah. Bog živi novoporočena, darovalke in darovalce! G. Fr. Umek je podaril 10 K. Ker se niso mogli udeležiti plesnega venčka, so doposlali g.a. Viktorija Lah, obitolj Čarga po 2 K, g. Kokalj Ivan, g. Hvala, g. Fran Godina po 1 krono.

Za loterijo pri plesnem venčku »tržaških gospa« je podarila pa. Marija Jamšek krasno stekleno šatulo za rokavice in lepo bomboniero, g.a. Dr. Pretnerjeva pliševno šatulo za galanterijo. G.a. Marija Damijavović, košarico za vizitke, g. Anton Furlani, steklenico šampanjca, g.a. Mikelič dve nazidni vazi za evetice i butilko matarskina, g.a. N. N. butilko refoska.

Odbor ženske podružnice prosi nadaljne darove, ker misli prirediti v korist družbe sv. C. in M. meseca majnika krasen in lep bazar. Darove sprejemajo v »Slovanski Čitalnici« in podružnične odbornice.

Rokovnjači. V četrtek zvečer ob 8. uri se v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu«, ulica Stadion 19, razlele vloge za znano igro »Rokovnjači«. Vsi diletantje so vabljeni, da pridejo gotovo in točno.

Vesti iz ostale Primorsk e.

× Bralno in pevsko društvo »Slavec« v Riemanjih priredi, kakor smo že objavili, dne 17. februarja svojo pustno »veliko veselico« v novi dnevno razsvetljeni dvorani g. Ant. Švara in sicer s petjem, godbo, šaljivim prizorom, srečkanjem, deklamacijo in plesom. Program bo velezanimiv ter ga objavimo pravočasno. Na tej veselici se bo na občo željo pela nova P. H. Sattnerjeva skladba: »Vrbica« in sicer s spremljevanjem orke tra; nadalje n-ve slovenske pesmi, ki so bile odbrane in nagraje na ljudskem plesu v Škledaju dne 30. decembra 1900. Na veselici in k plesu bo sviral izborni vojaški orkester 97. peš-polka do 4. ure zjutraj.

Opozorjamo slavno občinstvo iz mesta in okolice, da prvi vlak prihaja v Riemanje že

ob 3. uri popoldne, drugi pa ob 5. popoldne. Povrnivši se v Trst, posluži se lahko prvega vlaka ob 6. in 40, drugega ob 9. in tretjega ob 9.35 zvečer.

Na bratsko svidenje v Riemanjih.

Razne vesti.

Influenca itd. V ojestrem zimskem času z arzlimi meglami se pojavlja vsako leto in tudi letu mnogo slučajev bolezni. Na tisoče ljudi trpi bolečine na sapnikih, kašlju, kataru v grli in posebno za influenco. Dobrodišeči in krepečaini Mattonijev Gieshübler je v takih slučajih najboljšje zdravilo posebno pa za otroke, kajti ta kislina deluje brezdvomno v pomirjenje in zdravljenje teh bolečin.

Brzojavna poročila.

Državni proračun.

DUNAJ 12. (B.) Državni proračun za leto 1901 kaže skupno potrebščino kron 1641,163,344. Skupno pokritje znaša kron 1641,997,585. Prebitka je torej 834,241 K. Proračun kaže proti rednemu proračunu leta 1900, brez investicijskih proračunov, narastek v potrebščini od 58,082,757 K in narastek v pokritju od 58,146,763 K, torej za 64,006 K viši prebitek.

Državni zbor.

DUNAJ 12. (B.) (Zbornica poslancev.) Mej došlimi spisi je 58 cesarskih naredeb, izdanih v času od 15. junija 1897. do 29. decembra 1900 na podlagi § 14.

DUNAJ 12. (B.) (Zbornica poslancev.) Pre. sednik grof Vetter von der Lilie je otvoril sejo ob 11. uri in en četrt in je prečital dopis ministerskega predsednika, s katerim se naznanja izjava nadvojvode Frana Ferdinanda povodom njegove poroke, slično kakor v gospodski zbornici:

Predsednik je izjavil, da se prijava jemlje spoštljivo na znanje, da se shrani v arhivu in je pridodal željo, da bi nadvojvoda še doiga leta o izvrševanju svoje naloge dobival podporo v svoji soprogi.

Poslanec Gross je menil, da z ozirom na nenavadno važnost tega akta ne zadostuje samo pohranjenje v arhivu in vsprejetje na znanje predsedništva, zlok česar je predlagal, naj se izvoli odsek 37 členov, ki naj sporoči o stvari.

Poslanec Kramar je prečital v češkem jeziku sestavljeno izjavo, s katero češki poslanci odrekajo državnemu zboru kompetenco v stvareh prestolonasledstva, ampak vindicirajo to pravico za Češko in za dežele, utelšene češkemu kraljestvu, za zastopstvo kraljestva češkega. Češki poslanci smatrajo torej zbornici priobčeno izjavo kakor da se ni zgodila; po takem se ne udeleže glasovanja o predlogu Grossovem.

Dr. Kramar je zaključil s častitko za nadvojvodo in njega soprogo, na kar so češki poslanci zapustili dvorano ob glasnem vsklikanju na levici. Ker se ni nikdo več oglasil za besedo se je glasovalo o predlogu Grossovem in je bil isti soglasno sprejet. Seja nadaljuje.

Italijanski gimnazij v Pazinu.

DUNAJ 12. (K. B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Ministerstvo za nauk in bogočastje je podelilo pravico javnosti I.—III. razredu deželnega realnega gimnazija z italijanskim učnim jezikom pripoznavši ob enem reciproci. tetno razmerje za šolsko leto 1900/1901.

Nemiri v Španjski.

MADRID 12. (B.) Nemiri nadaljujejo. V Avenne Prado je množica metala kamene na orožnike. Ti poslednji so streljali in ranil več oseb. V Saragosi so demonstrantje streljali na orožnike, tudi v Valenciji in Barceloni nadaljujejo izgredi.

MADRID 12. (B.) Republikanci so imeli včeraj več tabarov, ne da bi se bilo dogodilo kaj posebnega. V pokrajini vlada sedaj mir.

Davek na žganje.

DUNAJ 12. (B.) Državnemu zboru danes predloženi zakonski načrt o povišanju davka na žganje z namenom, da se jeden del tega dohodka odkaže deželam, se na sploh pokriva z načrtom, ki je bil svojedobno predložen deželnim zborom; razlikuje se od prvega le v razdelitvi doneska, ker se bo dolitev vršila po ključu uporabe, ki se pa za dežele: Štajersko, Koroško in Kranjsko tako popravi, da te dežele v odkazanih jim zneskih dobijo popolno nadomestilo za deželno doklado na žganjazino.

Tu gre le za znesek kakih 850.000 K, kar pomenja komaj 5% prikrašanje deležev družih dežel. Ta sprememba bo vedno manjša, kakor bo rastel dohodek in z njim odkazi deželam.

Svojedobno namerjana revizija razdelitvenega ključa se je opustila. Razdelitveni ključ naj bo veljal za vso dobo odkazanja, ki ima trajati do konca 1909.

Ustaja na Kitajskem.

TIENTSIN 12. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Angleške oblasti so dobile obvestilo, naj bodo pripravljene, da severno železnico prevzamejo od Nemcev.

Vojna v južni Afriki.

KAPSTADT 12. (B.) Vlada je sklenila uradno obvestiti vnanje oblasti, da v Kapstadtu vlada kuga. V pristanišču so se danes pojavili 3 novi slučajji kuge. Osnovali so provizorično vojno bolnišnico.

S. HELENA 12. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Pet zajetih Burov je skušalo pobegniti na nekem ribiškim čolnu. Ali ni se jim posrečilo, ker so vesla manjkala. Ubežnike so odvedli v zapore. Vojno sodišče je uvelo preiskavo.

Izid volitev v Bolgariji.

SREDEC 11. (B.) Na včeraj izvršenih volitvah je bilo izvoljenih: 58 vladnih kandidatov, 31 cankovcev, 27 demokratov, 23 stojlovcev, 13 agrarcev in 5 radoslavovcev. Vršiti se imajo 3 ožje volitve. Vspah jedne volitve še ni znan.

Mladenič

19 let, zdrav krepek ki je z odliko dovršil trgovsko šolo v Ljubljani in je več slovenskemu in nemškemu jeziku v govoru in pisavi, laškem pa v govoru, želi vstopiti v pisarno kake trgovske tvrdke. Poprašati je pri uredništvu tega lista.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea, in Via Riborgo št. 21
(šolsko poslopje)
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod Habske kralje) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča Josip Stantič ševij. mojster

MATTONI
GIESSHÜBLER
naravno alkalna kislina

Dunajska filijalka
Bankne vloge na knjižico s 4%.
 Banka, berzo posredovanje, posojila na vredne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

GOSTILNA

Pri Gambrianusu.

Via Rossetti št. 2

Odprta vsaki dan do polnoči.

Podpisana naznanja slavnemu občinstvu, da toči vina prve vrste in sicer:

vipavsko belo po	44 novč.
istersko črno po	40 »
dalmatinsko po	36 »
trijsko rebulo po	44 »
in izvrstno senožeško pivo po	24 »
Kuhinja preskrbljena je vedno z gorkami in mrzlimi jedili, ter stane:	
kosilo s prikuho	18 novč.
poreja pečenke s solato	30 »
kuretina in teletina cvrta	
poreja	30 »

Vse druge jedi po jako nizkih cenah
 Za obilen obisk priporočena se slav. slovenskemu občinstvu

Marija Butkovič.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4
 Blago pošiljam franko na dom po naročbi na debelo in drobno. Pošiljatve na deželo s poštnim povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Josip Gregorčič.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuveno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.
 krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov
 in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verizica s privosom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za mansete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtašnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
 Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
 Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost: zatore naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR:
 ZALOGA PRI IV JEBAČINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje!
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.

„Ljubljanska kreditna banka“
 v Ljubljani
 Spitalske ulice št. 2.

nakup in prodaja
 vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd.
 po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
 nizkim obrestim.
 zavarovanje proti kurzni izgubi.
 Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
 na vložne knjižice, na tekoči račun in
 na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od
 dne vloge do dne vzdiga.
 Eskompt menjic najkulantneje.
 Borzna naročila.

FILIJALKA
 c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
1-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/4%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stebijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih obliavah.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropolje, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnohrad, brez troškov.

Kupnja in prodaja
 bitku 1% provizije.

Predujmi.
 jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Vložki v pohrano.
 Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati al srečni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi

Prvega tenorista

rokodelca, kateresibodi stroke sprejme in mu preskrbi ugodno službo »Pevsko in bralno društvo v Zagorju ob Savi«.

Pojasnila daje L. Habat Zagorje o/S.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA
 TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolendtov bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlakovo, se ne prilepi, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:
 Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštnem povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov »Vandol«. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)
 Cenik pošljem brezplačno poštne prosto.

Ivan Semulič
 TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST
 priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobiva se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgorajno varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglašji za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.
Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filijalka ulica Riborgo 15 ima velko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovecem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.
Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse druge priprave za plinovo luč »Auer.«

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.
Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnovnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe ponarču. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Tovarna nadplato (Schuhobertheil) tvorniško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za čevljarje, sedlarje, knjigoveze itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trdka Ivan Drufovka. Gorica Travnik 5. Podružnica v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco. Naročila točna.

Civilni in vojaški krojač.
 C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljiv krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborno zalogo vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijam in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih de ynton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št 11. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke